

Ազդարարության Trumpet's Sound փոռ

50-րդ ՏԱՐԻ, ԱԿՍՏՐԱԼԻԱ
ՄԱՅԻՍ - ՀՈՒՆԻ 2019

Հայ Ավելարանական Եղբայրների Եկեղեցի ARMENIAN EVANGELICAL BRETHREN CHURCH

BI MONTHLY CHRISTIAN PUBLICATION
PUBLISHED BY THE
ARMENIAN EVANGELICAL BRETHREN CHURCH
112 SAILORS BAY ROAD, NORTHBridge,
NSW 2063 Australia

PASTOR HRATSH KIUJIAN
ARMENIAN EVANGELICAL BRETHREN CHURCH
PO BOX 1593, CHATSWOOD NSW 2057
email: pastor@armenianbrethren.org
URL: www.acmaust.org

«ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՓՈՂ» երկամսյա թերթը Սիդնեյի Հայ Ավելարանական Եղբայրների Եկեղեցու հրատարակությունն է: Պատասխանատու խմբագիր՝ հովիվ Հրաչ Գույուճյան:

Այս թերթը անվճար բաժանվում է հայրենիքում: Ցանկացողները կարող են դիմել նշված հասցենով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Թրիստոսի անուշ բույրը	Հովիվ՝ Հրաչ Գույուճյան
Աբրահամը՝ ինչպունջինը տարեկանում.....	Դոն Սթորմը
Ինչպե՞ս կարդալ Աստվածաշունչ երեխաների հետ	Մանկանց ավետ. ընկ.
Խոսքի մարդիկ՝	Ուես Տիրլավ
Տիրոջը հանձնի՞ր ճամփադ	Քաղված
Եկեղեցու պատմությունը (6)	QMB պանորամա
Վկայություն	Վիգեն Խաչատորյան
Հույս՝ անհույսների համար	Վեր. Հովսեփ Հովսեփյան
Մարից հետո	Քաղված
Խաղաղություն	Քաղված
Սեր, խնդություն, խաղաղություն	Վեր. Հապիկ Ալաճաճի
Զիջող հավատացյալը	Քաղված

Քրիստոսի անուշ բույրը

«Որովհետև, մենք Աստծո առջև Քրիստոսի անուշ բույրն ենք՝
նրանց մեջ, որ փրկված են, և նրանց մեջ, որ կորչում են»

Վերջերս անընդհատ խորհում էի այն մասին, թե ի՞նչն է Քրիստոսի անուշ բույրը, և ինչպե՞ս մենք՝ որպես հավատացյալներ, կարող ենք լինել այն:

Քրիստոսի փառքն ու գեղեցկությունը բազմաթիվ ձևերով կարող ենք նկարագրել, սակայն սուրբգործյան մեջ ամենագեղեցիկներից մեկն «անուշահոտ պատարագ» արտահայտությունն է (Եփես. 5:2):

Հին Կոտակարանում շատ ենք կարդում, որ զոհաբերությունների անուշահոտությունը Տիրոջ համար հաճելի էր: Մեր սիրելի Հչուուր դարձավ այդ զոհաբերությունը և Աստծո մոտ բարձրացող անուշահոտությունը:

«Եվ սիրո մեջ քայլեցեք, ինչպես Քրիստոսն էլ մեզ սիրեց և իր անձը մեզ համար տվեց՝ անուշահոտ պատարագ ու զոհ լինելով Աստծուն» (Եփես. 5:2):

Զանի որ Աստված սիրում է Քրիստոսի զոհաբերության անուշահոտությունը, Նա նաև ուզում է, որ այն տարածվի ամբողջ աշխարհուն: «Մեր Աստծո առջև Քրիստոսի անուշ բույրն ենք»:

Երբ խաչված Քրիստոսը քարոզվում է, ապա այդ անուշահոտությունն Աստծո համար հաճելի է լինում: Սա այն պատգամն է, որ ամբողջ աշխարհը կարիք ունի լսելու: Ուստի մեր՝ քրիստոնյաներիս մասին ասվում է, թե Աստծո առջև «Քրիստոսի անուշ բույրն ենք»:

Պողոսը սովորեցրեց, որ հավատացյալներն ազգերի մեջ Քրիստոսի բուրմունքն են:

Այսօր Քրիստոսի անուշահոտությունը շարունակ տարածվում է ամբողջ աշխարհով՝ հասնելով բոլոր այն վայրերը, որտեղ քարոզվում է Ավետարանը, և շատերը դարձի են գալիս որպես Նրա շնորհի անուշ բույր:

Այն՝ Քրիստոսի անուշահոտությունն ամենացանկալին է, քանի որ Նա Իր կյանքը տվեց խաչի վրա և զոհվեց աշխարհի մեղքերի համար: Աստծո բարկությունը բավարարվեց Քրիստոսի զոհաբերության մեջ: Աստված այդ անուշահոտությունն ընդունում է նրանցից, ովքեր Իր Որդու միջոցով գալիս են Իր մոտ փրկության համար:

Իսկ ի՞նչ ասենք մեր մասին: Ինչպիսի՞ անուշահոտություն ունենք: Արդյոք Քրիստոսը կենդանի՞ է մեր կյանքում, արդյոք մարդիկ տեսնո՞ւմ ու շնչո՞ւմ են Նրա բույրը մեր մեջ:

Թող մեր սիրելի Հիսուսը լուսավորի մեր կյանքը, թող Նրա ԽռՍ-ԶԵՐԸ, ԳՈՐԾԵՐԸ, ՄԻՏԱՎԱՀՈՏՅՈՒՆԸ մեր մեջ բնակվեն, որպեսզի ուրիշները, դրանք տեսնելով, փառավորեն մեր Երկնային Հորը:

Հ. Գ.

Աբրահամը՝ իննունինը տարեկանում (Կարդացե՛ք Ծննդոց 17-րդ գլուխը)

Առաջարկությունը 13 տարվա ժամանակահատված բաց է թողնում, մինչև Աստծո՝ Աբրահամի հետ խոսելու մեկ այլ դրվագի անդհաղանակը: Եթե Նա խոսեց, մեծ խոստումներ տվեց Աբրահամին ու նրա սերնդին:

Մեզ համար հետաքրքրական է իմանալ, թե այդ 13 տարվա լրության մեջ ինչեր տեղի ունեցան: Գիտենք, որ Աբրահամն ու Սառան զավակ չունենալու խնդրի լուծումն իրենց ձեռքը վերցրին և այդպես անելով՝ հեռացան Աստծո կամքից: Աբրահամն ու Սառան ինքնուրույն փորձեցին ընտանիք կազմել: Աբրահամը Տիրոց կամքը չփրնտից նախքան Հագարին որպես կին ունենալը: Հատկանշական է, որ Աստված սպասեց, մինչև որ բոլորի համար պարզ դարձավ, որ Աբրահամն ու Սառան սեփական ջանքերով չկարողացան լուծել իրենց խնդիրը, և միայն այդ ժամանակ Աստված միջամտեց: Մարդկայնուեն նրանք չէին կարող զավակ ակնկալել այդ տարիքում:

Համբերությամբ սպասելը դաս է, որ բոլորս կարիք ունենք սովորելու: Մենք ինչ-որ բանի համար աղործում ենք և պատասխանն ուզում ենք անմիջապես ստանալ: Կամ հավատում ենք, որ Աստված ինչ-որ բան խոստացել է մեզ, և անմիջապես ուզում ենք ունենալ այն: Մենք ուզում ենք ստանալ այնպիսի բաներ, որոնք փափառում ենք անել և դրանց մեջ գործունյա գտնվել: Սակայն երբեմն Աստված ուզում է, որ սպասենք նախքան մեզ մեր խնդրածը տալը: Գուցե Նա ուզում է, որ համբերություն սովորենք: Կամ գուցե մեզ սովորեցնում է ավելի վստահել Իրեն և ավելի քիչ վստահել մեր անձին:

Տերն Աքրահամին երևաց, երբ նա 99 տարեկան էր, և նրան չորս կետանոց պատգամ տվեց.

- Ես եմ ամենակալ Աստվածը:** Աստված Իրեն նոր կերպով հայտնեց Աքրահամին: Երբ Աքրահամը Մելքիսեդեկին հանդիպեց, սովորեց, որ Աստված Բարձրյալ է, երկնքի ու երկրի տիրակալն է: Այժմ նա սովորում է, որ Աստված Էլ Շաղրայն է՝ ամենակարող, ամենազոր Աստվածը:

Աստծո այս հայտնությունը կարևոր է բոլորիս համար: Մենք չպետք է բավարարվենք մեր իմացած փոքր տեղեկությամբ: Ավելին՝ մենք Աստծուն ճանաչելու և Նրա հետ սերտ հարաբերություն ունենալու խիստ կարիք ունենք: Նախքան խաչը բարձրանալը, Տերն աղորեց նրանց համար, ովքեր հավիտենական կյանք պիտի ստանան, որ ճանաչեն միակ ճշմարիտ Աստծուն և Հիսուս Քրիստոսին, որին Նա ուղարկեց: Մեր պատասխանատվությունն ու ուրախությունն է Աստծուն ավելի լավ ճանաչելը:

- Իմ առաջ քայլիր ու կատարյալ եղիր:** Պատճառն այն է, որ Աքրահամն անարատ կերպով չգործեց, երբ Հագարին իրը կին վերցրեց: Ինքը և իր կինը՝ Սառան, չպետք է փորձեին իրենց կյանքի խնդիրները սեփական ջանքերով լուծել և իրենց, ինչպես նաև որիշների կյանքում ավերածություն ստեղծել: Երկրորդ քայլը բարգմանված է «կատարյալ»: Սա Աստծո առջև քայլելու պատվերին հնազանդվելու հետևանքն է, որ նշանակում է գիտակցարար ապրել Տիրոց ներկայության մեջ:

Հարցն այն է, թե ինչպե՞ս կարող ենք կատարյալ կամ անարատ լինել: Որոշ քարզմանություններ ասում են. «Առջև՝ քայլիր ու կատարյալ եղիր»: Սա անհնար առաջադրանք է: Աստված Աբրահամից չեր ակնկալում մեղք չգործել: Բայց ակնկալում էր, որ Աբրահամն Իրենից կախված մնար ու չփորձեր սեփական ուժերով լուծել իր կյանքի խնդիրները:

- Կիաստատեմ Իմ ուխտը Իմ ու քո միջև:** Չնայած ձախողությանը՝ Աստված Աբրահամի մասին հոգ տարավ, նաև հաստատեց նրա հետ Իր կնքած ուխտը: Աստված էր, որ ուխտ կնքեց նրա հետ:

Եթք մեր մասին ենք մտածում, գիտակցում ենք անսահմանափակ օրինությունները, որոնք տրվում են մեզ մեր Տեր Հիսուսով և Գողգոթայի վրա Նրա մահվամբ ձեռք բերված Ուխտի միջոցով: Ուխտի հիմքը հաստատված է Նրա մահով. մենք դրա օրինությունը վայելում ենք հավատքի միջոցով:

- Քեզ խիստ շատ պաղաքեր եմ դարձնելու:** Այս խոստումը նախ քաղեացիների Ուր քաղաքում տրվեց. Աստված միշտ պահում է Իր խոստումը:

Աստծո խոստումներն անվիրեալ են: Այդ ժամանակ Աբրահամն առաջնորդեց իր փոքր ընտանիքը. ինքն էր, Սառան և Խմայելը: Անկախ այն բանից, թե որքան դժվար է այն իրավիճակը, որի մեջ գտնվում ենք, մեր պատասխանատվությունն է հավատալ, որ երբ Աստված խոստանում է. կարող է անել այն, ինչ ասել է: Նա հավատարիմ է մնում Իր Խոսքին:

Եթք Աբրահամը Տիրոջ ձայնը լսեց, արեց այն միակ բանը, որ կարող էր անել Ամենակարողի ներկայության մեջ: Նա իր երեսի վրա լինկավ: Աստված շարունակեց Իր պատզամը Աբրահամին: Նա արդեն Աբրահամի հետ ուխտ էր կապել. այժմ Տերը Վերահաստատեց այն՝ ասելով, որ նա բազում ազգերի հայր է լինելու: Այս ծշմարտությունը նշանակում էր, որ Աստված Աբրամի անունը Աբրահամի էր փոխելու: Նա ազգերի բազմության հայր պիտի լիներ: Հետաքրքրական է իմանալ, թե այդ տարածքում բնակող մարդիկ ինչպե՞ս ար-

ճագանքեցին այս ճշմարտությանը: Արդյոք հեգնանքո՞վ մոտեցան: Ի՞նչ էին մտածելու մի մարդու մասին, որը միայն մեկ որդի ուներ՝ Բամայելը, որին ազգերի բազմության հայր լինելու խոստումն էր տրվել, երբ նա մոտավորապես 100 տարեկան էր:

Աստված վերահաստատեց խոստումները, որոնք 13 տարի առաջ տվել էր Աքրահամին: Նա հաստատեց դրանք՝ տալով ուխտի նշանը: Աստված Աքրահամի հետ անպայմանական ուխտ կապեց և այժմ նրան պատվիրում էր ինչ-որ բան անել:

Աստված Աքրահամին հրահանգեց, որ իր տան մեջ գտնվող յուրաքանչյուր արու թլվատվի: Նրա ընտանիքի անդամները, նաև ծառայության համար ստակով ծախու առնվածները պետք է թլվատվեին: Այդ օրից ի վեր ութ օրական յուրաքանչյուր արու պետք է թլվատվեր:

Գուցե մտածե՞նք, թե ի՞նչ կապ կա այս հրահանգի ու ավելի վաղ կնքված ուխտի միջև: Սա նոր ուխտ չեր: Աստված երկիրը Աքրահամին տալու խոստումը պահողն էր: Սա անպայմանական էր: Սակայն Աքրահամը պետք է ցույց տար, որ ինքն ընդունել է Աստծո գերիշխանությունն իր կյանքի վրա և ապրում է Նրա առաջնորդության ներքո: Նա չպետք է ապրեր իր ուզած ձևով, այլ պետք է ցույց տար, որ պատկանում է միակ ճշմարիտ Աստծոն:

Մինչ մտածում ենք այս բաների մասին, գիտակցում ենք, որ նույնն է նաև մեր պարագայում: Փրկության աշխատանքն ամբողջությամբ Աստծո գործն է: Չկա ոչ մի բան, որ արեցինք կամ կարող ենք անել: Աստված է պահում մեզ մինչև մեր Տեր Հիսուսի ներկայության մեջ գնալը: Սակայն սա չի նշանակում, թե կարող ենք ապրել այնպես, ինչպես ուզում ենք: Սա Տեր Հիսուսի պատգամն էր Իր աշակերտներին, երբ նրանց հետ էր վերնատանը: Նա ասաց. «Իմ մեջ մնացեք»:

Դոն Սթորմը

Ինչպե՞ս կարդալ Աստվածաշունչ Երեխաների հետ

Պատմության ընթացքում եկեղեցիներում երեխաներին ուսուցանելու համար օգտագործվել է Աստվածաշունչը, որը հավատում ենք՝ զիել են Աստծո մարդիկ՝ ներշնչված Սուրբ Հոգուց:

Եղել են նաև դեպքեր, երբ երեխաներին հասկանալի դարձնելու համար, Աստվածաշնչից վերցրել են հատվածներ, պատմություններ, նկարագրդել և առանձին հրատարակել: Սա արվել է երեխաներին մատչելի դարձնելու համար:

Դեռ իինկուսակարանյան ժամանակաշրջանում տեսնում ենք, որ Տիրոջից ունենք պատվեր, հատկապես ծնողներին՝ հոգալու այն մասին, որ երեխաները հասկանան Սուրբ Գրքերը:

Բ Օրինաց 6:6-9. «Եվ այս խոսքերը, որ Ես այսօր քեզ պատվիրեցի, քո սրտի մեջ լինեն, ջանասիրաբար ուսուցանի՛ր դրանք քո որդիներին, խոսի՛ր դրանց մասին քո տաճը նստածդ ժամանակ և պառկելիս, և վեր կենալիս: Եվ դրանք որպես նշան կապի՛ր ձեռքիդ վրա, դրանք թող ճակատնոց լինեն աշքերիդ մեջտեղում: Նաև քո տաճ դրանդիրի վրա և դոներիդ վրա զրի՛ր դրանք»:

Աստված հստակ հանձնարարություն տվեց ծնողներին.

- անձնապես ճանաչել Աստծուն,
- Տիրոջը սիրել ողջ սրտով,
- Աստծո Խոսքը լավ իմանալ:

Այս պատվերը ենթադրում է երեխաներին այնպես սովորեցնել Աստծո Խոսքը, որ այն մտնի նրանց սիրտը՝ ձևավորելով նրանց մըտածելակերպը, որ նրանց կյանքի սկզբունքները համապատասխանեն Աստծո Խոսքին:

Երեխաների վրա մեծ ազդեցություն ունի, թե որպես ծնող ինչ վեխարեմունք ունես Աստվածաշնչի նկատմամբ, մինչ տաճը ընթեր-

ցում, ուսումնասիրում, խորհրդածում ես Երեխաների հետ Աստծո Խոսքը: Երեխաներն ավելի արագ ընդօրինակում են այն, ինչ տեսնում են, քան այն, ինչ լսում են:

Եթե սիրում ես Աստծուն, պատվում ես Նրա Խոսքը, կկարողանաս զավակներիդ սովորեցնել, թե ինչ պատվերներ ունի Տերը մեր կյանքի տարբեր ոլորտների և իրավիճակների վերաբերյալ:

Հաճախ ծնողներն իրենց զավակների հետ հարատևորեն կարդում են Աստվածաշունչը, սակայն իրենց վարքով այլ պատգամ են փոխանցում:

Երեխաների հետ Աստվածաշունչ կարդալու և դրա մասին մտորելու համար նախ ինքդ պետք է լավ իմանաս Աստծո Խոսքը, հետո փորձես այն ավելի հասկանալի ձևով բացատրել Երեխային:

Կարելի է օգտագործել նաև քրիստոնեական գրականություն, որոնք նախատեսված են Երեխաների համար, որոնցում աստվածաշոնչյան ճշմարտությունները ներկայացված են պարզորեն:

Որպես ծնող կամ Կիրակնօրյայի ուսուցիչ՝ ունեցի՛ր Աստծո հետ մտերիմ հարաբերություն, որ սովորեցներ այն Աստծո մասին, ուս ճանաչում եք, հնագանդվում եք Նրա Խոսքին, որ ձեր սովորեցրածը ազդեցություն ունենա Երեխայի անձի ճիշտ ձևավորմանը:

Մանկանց ավետարանչության ընկերակցություն

«Ականց դիր, ո՞վ իսրայելի Յովիվ, Դո՛ւ, որ առաջնորդում ես Յովսեփին, ինչպես հոտ. Դո՛ւ, որ բնակվում ես քերովբեների միջև, փայլի՛ր: Եփրեմի ու Բենիամինի և Մանասեի առջև արթնացրու քո զորությունը ու արի՛, փըրկի՛ր մեզ: Մեզ ե՞տ դարձրու, ո՞վ զորություների Աստված, և քո Երեսը փայլեցրու, և մենք կփրկվենք: Ո՞վ Տեր, զորաց Աստված, մինչև Ե՞րբ ես քարկանալու քո ժողովրդի աղոթքի վրա: Արտասուլի հաց ես կերցնում նրանց ու մեծ չափով արտասուլ ես խմեցնում նրանց: Մեզ կովի առարկա ես դարձնում մեր հարևանների առաջ ու մեր թշնամիները ծիծաղում են մեզ վրա: Կրկին դեպի մեզ դարձի՛ր, ո՞վ զորաց Աստված, և քո Երեսը փայլեցրո՞ւ, ու կփրկվենք» (Սաղմոս 80:1-7):

Խոսքի մարդիկ

Պրոշ ժամանակ առաջ քրիստոնյաների շրջանակում կատարված ոչ պաշտոնական վիճակագրություն կարդացի: Մի քանի տասնյակ հավատացյալների հարցրել էին, թե իրենց անձնական օգուտի համար շաբաթը քանի՞ անգամ են Աստվածաշունչ կարդում: Միջին հաշվարկը ցույց տվեց, որ շաբաթական ինը րոպե էր հատկացվում դրան: «Ոչ էլ Նրա շրունքների պատվիրաններից շեղվեցի. Նրա բերանի Խոսքերն իմ կարիքներից ավելի կարևոր համարեցի» (Հոր 23:12): Հորի համար Աստծո Խոսքերն ավելի արժեքավոր էին, քան իր հանապազրյա հացը, քայլ ինձ թվում է՝ մեզանից շատերն իրենց օրերն անցկացնում են առանց Աստվածաշնչին մոտենալու: Զարմանում եմ՝ ինչո՞ւ է այդպես:

Սկսեցի մտածել այն պնդման մասին, որը սիրում ենք կիրառել ինքներս մեզ համար՝ ասելով, թե «Խոսքի (Աստվածաշնչի) մարդիկ ենք»: Մտածեցի նաև Մերձավոր Արևելքում գտնվող քոլեզի մասին, որ խլամական կրոնական առաջնորդներ է պատրաստում: Նախքան քոլեզ ընդունվելը դիմորդը պետք է անզիր իմանա ամբողջ Դուրանը: Դուրանը մոտավորապես Նոր Կտակարանի չափ է:

Մենք պնդում ենք, որ մեր եկեղեցիները և մեր կյանքը կառուցված են Աստվածաշնչի ուսմունքի վրա: Ես մեծ ոգևորություն եմ ապրում, երբ հանդիպում եմ երիտասարդների, որոնք ոչ միայն հետաքրքրված են Աստծո Խոսքով, այլև իրենց կյանքը կառուցում են դրա վրա: Այնուամենայնիվ, անհանգստանում եմ, երբ փորձում եմ հասուն տարիքի մարդիկ գտնել, որոնք, ինչպես Հորը, զգում են, թե չեն կարող գոյատել առանց Աստծո Խոսքին իրենց կյանքում մեծ տեղ տալու: Չնայած որ բարձր եմ գնահատում հանրային քարոզության դերը, սակայն համոզված եմ, որ յուրաքանչյուր անձ, որի համար աստվածաշնչյան ուսուցման միակ միջոցը կիրակնօրյա քարոզն է, նա հաստատ դժվարության մեջ է: Այն էական է, քայլ քավարար չէ: Սաղմոս 19-ում Դավիթն Աստծո Խոսքը նկարագրեց, որպես ուրախության, առաջնորդության և սնունդի աղբյուր: Նա խորապես քաղց

ուներ Աստծո Խոսքի նկատմամբ: Իմ հարցը հետևյալն է. «Ինչո՞ւ ես երեսն Աստծո Խոսքին մտտենում քրիստոնեական պարտականությունից դրդված, այլ ոչ թե Աստծուն ավելի լավ ճանաչելու փափագով»: Հխոսւն ասել է, որ մեր հոգեւոր կյանքը կարող է հաստատվել միայն Աստծո բերանից ելած ամեն Խոսքով (Մատթ. 4:4):

Ապականված աշխարհում ապրելով՝ մենք անկասկած Աստծո և Իր Խոսքի հանդեպ ճշմարիտ քաղց պետք է զգանք, եթե իսկապես ուզում ենք հաստատվել Աստծո կողմից: Եթե իրականում տառապում ենք սովոր, ապա ինչո՞ւ չենք զգում այդ: Արդյոր այնքան վատթարացե՞լ ենք, որ սովոր չենք զգում: Գուցե կորցրե՞լ ենք այդ քաղցը, քանի որ կորցրել ենք իրական կարիքը տեսնելու մեր կարողությունը և խարում ենք ինքներս մեզ՝ ասելով, թե ամեն ինչ լավ է: Եթե Աստվածաշունչը մեզ համար ուսուցման լավ աղբյուր է, որը սովորեցնում է, թե ինչպես պետք է վարվենք, և եթե զգում ենք, որ մեր վարքն ընդունելի է աշխարհային չափանիշներով, ապա Աստծո Խոսքի հանդեպ մեր կարիքի զգացումը զգալիորեն նվազում է: Բոլորս գիտենք, որ սա այսպես է:

Երրայեցիներին ուղղված նամակի հեղինակն Աստծո Խոսքը նկառագրում է որպես երկայրի սուր, որը բափանցում է մինչև հոգու խորքը և «մտքերի ու սրտի խորհուրդների զննողն է» (Եբր. 4:12): Համոզված եմ ունեմ՝ սա նշանակում է, որ Աստծո Խոսքը քննում է ոչ միայն այն, ինչ անում ենք, այլև այն, թե ինչու ենք անում: Այն պահանջում է, որ անկեղծ մտածենք ու խորապես քննենք ոչ միայն մեր արածները, այլև այն, թե ով ենք ներքուստ: Սա նույնիսկ հասուն քրիստոնյայի համար սարսափելի կարող է թվալ: Շշմարտությանը հանդիպելու ցավից թերևս փորձենք սանձել Աստծո Խոսքը կամ վերաբերվենք դրան՝ որպես վարդապետական գրության կամ քարոզների ու խորհրդածությունների աղբյուրի:

Երբ Աստծո Խոսքը սկսի կտրել հոգու այն պատրանքները, որոնցով փորձել ենք ապրել, այդ ժամանակ կսկսենք բացահայտել. թե որքան հրաշալի է Աստված, և կզգանք Նրա սիրո ճշմարիտ խորհուրդը: Սա ավելին է պահանջում, քան շաբաթը ինը րոպե տրամադրելը:

Ուրախ Տիրակ

Տիրոջը հանձնի՛ր ճամփադ

«Տիրոջը հանձնի՛ր ճամփադ ու Նրան վստահի՛ր, և Նա կիրագործի այն» (Սաղ. 37:5):

Եթե անկարգելավորը (պարաշյուտիստը) չհամարձակվի ցատկել, նա երբեք չի իմանա, թե ինչպես է աշխատում պարաշյուտը: Ակզրում նա պետք է ցատկի (սա ենթադրում է որոշակի վստահություն), և միայն այն ժամանակ կզգա՝ ինչպես է պարաշյուտը մեղմորեն իջեցնում իրեն: Ջրիստոնյայի գործնական հավատը փաստորեն ոչնչով չի տարբերվում դրանից:

Եթե մենք չվստահենք Աստծո հավատարիմ նախախնամությանը մեր կարիքների համար, չենք իմանա, թե ինչպիսի ազդեցություն է այն բողնում մեր կյանքի վրա: Հաճախ համոզվում ենք, որ Աստծոն վստահելին իսկապես դժվար է: Կարծում ենք՝ մեզ ավելին է պետք, քան Ավետարանի խոստումները: Մենք կցանկանայինք ինչ-որ բան տեսնել, նույնիսկ փոքր, իսկ հետո հավատալ: Բայց չենք կարող զգալ այն ուժը, որով Աստված աջակցում է մեզ, եթե Նրան գործելու հնարավորություն չտանք:

Մեր հավատը պետք է քայլի փորձառությունից առաջ: Մենք չպետք է մանրակրկիտ հաշվարկենք այն ամենը, ինչ վերաբերում է ապագային, փորձենք կանխատեսել այն և լուծում գտնել: Մենք պարզապես պետք է վստահենք Տիրոջը: Իհարկե, պետք է իմաստուն լինել և ռացիոնալ գործել: Բայց ամեն ինչ պայմանավորված է մեր վարքով. վախենալով անորոշությունից (հաճախ դա Աստծո հանդեպ վստահության բացակայության պատճառով է՝ կարող ենք մանրամասնորեն պլանավորել ամեն ինչ): Բայց կարող ենք նաև պատշաճ հարգանք ցուցաբերել Տիրոջը՝ խելամիտ քայլեր կատարելով և ամեն ինչ Աստծուն հանձնելով: Նա կիոքա մեր կարիքների մասին:

Քաղված

Եկեղեցու պատմությունը (6)

Մ.թ. 1517-2000թթ.

1541 թ.-ին Կալվինը հրավիրվեց Ժնև: Նա վերանայեց քաղաքային օրենքները և ընդունեց դրանք: Նա նաև փորձեց բոլոր քաղաքացիներին Եկեղեցու ուսմունքներին Ենթարկել, իհմնադրեց Ժնևի ակադեմիան, որին միացան աստվածաբանականի ուսանողներ ամբողջ Եվրոպայից: Ժնևում նրա աշխատանքը հանգեցրեց Երիցական և Քարեկարգյալ Եկեղեցիների ստեղծմանը և Անգլիայի ու Ամերիկայի Պուրիտանական շարժման աճին:

Կալվինի կյանքի ընթացքում և հետո կաթոլիկների և բողոքականների միջև շատ կատաղի մարտեր ընթացան: Դրանք շարունակական բնույթ ստացան 1562-ից մինչև 1598 թթ., երբ Ֆրանսիայի Հենրի IV-ը հրապարակեց Նանտի Էդիկտ հրովարտակը: Սա երաշխավորեց պաշտամունքի ազատությունը, դպրոցական կրթության համակարգում կրոնական համայնքի ընտրությունը, համալսարանների և հիվանդանոցների ազատ մուտքն ու բողոքականների պետական պաշտոն զբաղեցնելու իրավունքը: Սակայն 1685 թվականին Լյուիդում կուսական մարտեր: Սա հանգեցրեց բողոքականների զանգվածային արտաքսմանը Ֆրանսիայի Անգլիա, Հոլանդիա, Պրուսիա և Ամերիկա:

Միևնույն ժամանակ Անգլիայի և Հռոմի միջև պայքար կար, որի գագաթնակետը եղավ 1534 թվականի Անգլիայի խորհրդարանի որոշումը, որով Հենրի VIII-ը նշանակվեց Անգլիայի Եկեղեցու առաջնորդ: Չնայած կաթոլիկ հավատքի պահպանմանը, Անգլիայի Եկեղեցին բաժանվեց Հռոմից:

Էդվարդ VI-ի (1547-1553 թթ.), Մարիամ I-ի (1553-1558 թթ.) և Էլիզաբեթ I-ի (1558-1603 թթ.) հաջորդական թագավորությունների ժամանակ մեկ բողոքականության և մեկ կաթոլիկության հետևելու միտումներ եղան: Մարիամի օրոք շատ բողոքականներ մարտիրոսվեցին, իսկ մյուսները փախան Ժնև: Սակայն երբ Էլիզաբեթը նստեց գահին, հալածանքն ավարտվեց, Անգլիայի Եկեղեցին վերակազմավոր-

Վեց և եկեղեցու կարգադրությամբ խորհրդարանը վավերացվեց:

Սակայն եկեղեցու ներսում կային այսպես կոչված «չհարմարվողներ»՝ Պուրիտականներ, որոնք շեշտում էին բարձր բարոյականության չափանիշները, եկեղեցական կարգապահությունը և եկեղեցական անդամակցության համար վերստին ծնունդի առկայությունը: Էլիզաբեթի թագավորության ժամանակ նրանք արագ տարածվեցին՝ պահանջելով քրիստոնի և ոչ թե թագավորի կամ թագուհու՝ եկեղեցու առաջնորդ լինելու փաստը, նաև եպիսկոպոսների իշխանության հրաժարումը: Ի վերջո, նրանցից մի խումբ եկեղեցուց դուրս եկան և հայտնի դարձան Երիցականներ և Ժողովականներ անուններով:

Էլիզաբեթի թագավորության ավարտին հայտնվեցին Սկրտականները: Նրանք պահպանեցին Պուրիտականների շատ համոզմունքներ և պնդում էին եկեղեցու ու պետության տարանջատումը, ինչպես նաև հավատացյալների ջրի մեջ ընկդմամբ մկրտությունը:

1603 թ.-ին Շոտլանդիայի Ջեյմս VI-ը դարձավ Անգլիայի Ջեյմս I-ը. 1611 թ.-ին նա մասամբ հաջողության հասավ Աստվածաշնչի «King James Version»-ի թարգմանության շնորհիվ: Այնուհետև եղան կրոնական պատերազմներ, որոնց հետևանքով Հոլանդիան, Մասաչուսեթսը և այլ վայրեր գաղութացան:

Շոտլանդիայում Ուեֆորմացիան սկսվեց վաղ 16-րդ դարում: Շարժման առաջին երկու առաջնորդները՝ Պատրիկ Հեմիլթոնը և Չորջ Վիսարտը, նահատակվեցին կաթոլիկների կողմից: Այնուհետև ազնրվականների մի խումբ (հիմնականում կաթոլիկ) սպանվեցին կաթոլիկ առաջնորդ կարդինալ Բեթանի կողմից: Բայց կա ևս մեկը՝ Չոն Նորսը (1505-1572 թթ.), որի շնորհիվ շոտլանդական բարեփոխումները բորբոքվեցին:

Նորսը նոր էր ավարտել իր համալսարանական ուսումը, սակայն հաշվի առնելով վտանգավոր հանգամանքները՝ նա փախավ Սենտ Էնդրեսի ամրոց, որտեղ բազմաթիվ բողոքականներ էին թաքնվում: Այնուհետև ֆրանսիացիները եկան և բոլորին գերի վերցրին, իսկ Նորսին վաճառեցին որպես ստրուկի՝ նավի թիավար աշխատելու համար: Ծովում 19 ամիս անցկացնելուց հետո նա փրկվեց անգլիացի-

ների կողմից և սկսեց իր ծառայությունն Անգլիայում: Այնուհետև նա այցելեց Ֆրանկֆորտ, Ժնև և վերջապես 1559 թ.-ին հաստատվեց Շոտլանդիայում: Այս ժամանակահատվածում Ուեֆորմացիան տարածված էր, սակայն կազմակերպման կարիք ուներ: Չնայած կաթոլիկ թագուհու բացակայությանը՝ Շոտլանդիայի խորհրդարանը հավանություն տվեց Շոտլանդիայի 1-ին հավատամքի ձևակերպմանը և հիմնադրվեց Շոտլանդիայի Եկեղեցին 1560 թ.-ին: Նոքսի վախճանվելուց հետո բախում տեղի ունեցավ Եպիսկոպոսական՝ Ելիսակոպոսության կողմից կառավարվող և իշխանության Երիցական կողմի միջև, արդյունքում՝ Երիցականությունը հաստատվեց:

1640-ից մինչև 1660 թթ. Մեծ Բրիտանիան դեկավարվում էր Պուրիտականների կողմից, Օլիվեր Կրոմվելի (1599-1658 թթ.) գլխավորությամբ: Այս ընթացքում կազմվեց Վեստմինստերյան հավատամքը (վարդապետության համապարփակ հայտարարություն) և 1647 թ.-ին այն ընդունվեց որպես Շոտլանդիայի Եկեղեցու վարդապետության հայտարարություն:

Նիդեռլանդներում Ուեֆորմացիայի առաջընթացը բազմաթիվ կոտորածներով էր ընթանում և ավարտվեց անկախության համար պայքարի ությունամյա պատերազմից հետո: Ուստի պայքարը զուտ կրոնական չէր, այլ սոցիալական և քաղաքական: Բացի այդ, ներգրավված էին նաև իսպանական և անգլիական ուժերը: Ի վերջո, անկախությունը ձեռք բերվեց 1648 թ.-ին Վեստֆալյան հաշտության շնորհիվ, և հոլանդական բարեփոխված Եկեղեցին ձևավորվեց որպես Նիդեռլանդների ազգային Եկեղեցի:

Նույնիսկ նախքան Լյութերի՝ Վիտենբերգի ամրոցի իննառունինգ թեզերը դնելը 1517 թ.-ին պապականությունը մտահոգվում էր Եկեղեցու վիճակով: Երբ բարեփոխումն սկսվեց, և մարդիկ սկսեցին լրել Եկեղեցին, իրավիճակը լուրջ դարձավ: Քայլեր պետք է ձեռնարկվեին հոգևոր կյանքի և բարոյականության արտաքին կերպարը վերականգնելու համար:

Իգնատիոս դե Լոյոլան (1491-1556 թթ.) իսպանացի ազնվական էր, որ իր կյանքի վաղ շրջանում պրոֆեսիոնալ գինվորական էր: Ոտքի

Վրա վերք ունենալու պատճառով նա որոշեց իր կյանքը նվիրել Քրիստոսին որպես Նրա զինվոր: Նրա սրտի վրա ծանրացած էր միսիոներական աշխատանքը, և այդ նպատակով նա ստեղծեց մի միաբանություն, որ հայտնի է որպես «Jesuits» (Հիսուսի միաբանություն): Ակզրում նրանց հիմնական նպատակներն էին՝ հեթանոսութին դարձի բերել, հերետիկոսության դեմ պայքարել և կրթությունը խրանել: Այդպես անելով՝ նրանք հավանաբար բարելավեցին հռոմեական Եկեղեցու պատկերը: Այնուամենայնիվ, հետագայում դիմեցին պատերազմի և չար միջոցների՝ Եկեղեցու շահերը տարածելու համար, և նույն նպատակը հետապնդելով՝ փորձեցին ազդել կառավարությունների վրա: Նրանք այնքան հզոր ու անբարո դարձան, որ պապականությունը ստիպված էր ճնշել նրանց 1773-1814 թվականներին:

Լյութերի կողմից բարձրացված հարցերը, ինչպես նաև Պապի մտահոգությունները լուրջ դեր խաղացին Տրենտի խորհուրդը հրավիրելու և այս ու այլ հարցերի մասին քննարկումներ անելու համար: Այս խորհուրդը հանդիպեց քանիհեն նիստում, երեք հաջորդական Պապերի գահակալության ժամանակ՝ 1545-ից մինչև 1563 թվականները: Խորհուրդը, ի թիվս այլ բաների, պետք է հաստատեր, որ Եկեղեցական յոթ խորհուրդները (քողոքականների մեծ մասը ընդունում է միայն երկուսը) վավեր են, և որ ավանդույթն առողջ հիմք է Աստվածաշնչի կոռքին որպես հետինակություն, և Հին Կտակարանի պարականուն գրքերը աստվածային ներշնչվածություն ունեն, քավարանը գոյություն ունի, և որ կարևոր է մեղքերը քահանային խոստովանելլը: Խորհրդի կողմից ընդունված այս բոլոր հարցերը կազմեցին հռոմեական կաթոլիկ հավատքի մանրակրկիտ ուսուցումները:

(Ծարունակելի)

Վկայություն

1995 թ.-ի օգոստին. Երևանի պետական բժշկական համալսարան: Կենսաբանության ամբիոնի ավագ դեկանը ուսումնական օրվա ավարտին (այդ ժամանակ նա մոտավորապես 60 տարեկան էր) կանչեց ինձ իր գրասենյակ՝ զրեք մեկժամանց գրույցի համար: Ինձ համար հեշտ չէր կանգնել ու հակադրվել Խորհրդային Սիոնթյան գաղափարախոսությամբ մեծացած և իր ամրող կյանքի ընթացքուն Աստծո գոյությունը մերժած գիտնականին: Նա երբեք ինձ չէր դասավանդել կենսաբանություն առարկան, բայց լսել էր, որ լսարաններից մեկում Աստծուն հավատացող մի ուսանող կար: Նա խիստ մենատիրական, բայց միևնույն ժամանակ փիլիուն անձնավորություն էր, որ հետաքրքրասեր էր և ուզում էր լսել: Սինչև հիմա հիշում եմ, թե ինչպես էր պայքարում գիտական տեսությունների վրա հիմնրված այն համոզմունքներով, թե մարդ կապիկից է առաջացել (ըստ Դարվինի հայտնի տեսության): Իր հարցադրումներից հասկացա, որ գտնվում է մոխրագույն տարածքում. ինչ-որ բան էր փնտրում, որը երբեք չէր համարձակվի անվանել իր հսկական անունով՝ ՇՇՄԱՐ-ՏՈՒԹՅՈՒՆ:

Տակավին հիշում եմ նրա դեմքի արտահայտությունը, որ մատնում էր ներքին շփորությունը: Նա մի զիրք բացեց և ցույց տվեց, թե ինչ-պես է մարդը զարգացել կապիկից: Ես լսեցի նրան: Բացատրությունն ավարտելուց հետո նա ասաց. «Հիմա ուզում եմ քեզ լսել, տղան: Ապացուցի՛ր, որ Աստված կա»: Անկեղծ լինեմ. չեմ հիշում այն ամենը, ինչ ասել եմ նրան Աստծո և ստեղծագործության մասին, բայց չեմ կարող մոռանալ նրա տված հետաքրքիր հարցերը, որոնք ամեն անգամ թափվում էին զիխիս, երբ նրա հետ խոսում էի ճշմարտության մասին, որին այնքան ծարավ էր: Սի պահ զգացի, թե պատասխանում եմ երեխայի կողմից տրվող շատ հարցերի, որոնք անպատասխան էին մնացել: Դժվար էր բացատրել մարդեղացած Որդու ճշմարտությունը, երբ այս մարդը երբեւ չէր հավատացել, որ Աստված գոյություն ունի: Սակայն շնորհը միշտ հաղթում է: Ես կարող եմ միայն ճշմարտությունը պատմել, Արարիչ Աստծո ճշմարտությունը, մարդու

ընկած վիճակը, Քրիստոսով ցուցաբերված Աստծո սերը, խաչի ճշշմարտությունը և հարության միջոցով Քրիստոսի տված հույսը: Ես նույնիսկ չեմ գիտակցում, որ այդ պահին նրա անհավատության դեմ ջատագովում էի Քրիստոսի հանդեպ իմ հավատքը: Ի վերջո ինձ նայեց անկեղծ ժայռով ու ասաց. «Տղան, ես չկարողացա համոզել քեզ, և դու նույնական հաջողություն չունեցար ինձ համոզելու մեջ»: Սակայն իիշում եմ նրա վերջին «Երկար կաց, տղան» խոսքերը, երբ մոտեցա նրա գրասենյակի դռանը և զգացի, որ պատգամս հասել է նրան այդ արևոտ, պայծառ օրը: Պատգամը մնաց նրա խոճի վրա: Ես աղոքեցի նրա համար, երբ վերջին անգամ հանդիպեցինք այդ օրը:

Այսօր համացանցից տեղեկացա, որ նա իր կյանքի 77-րդ տարում կմքել է մահկանացուն (2014 թ.): Սա նշանակում է, որ Աստված նրան Քրիստոսի մասին վկայությունը լսելուց հետո 17 տարի ևս շնորհեց: Հույս ունեմ, որ իմաստուն գտնվեց և ընդունեց Տեր Հիսուսին որպես անձնական Տիրոջ ու Փրկչի, նախքան երկրի վրա աչքերը փակելը: Նրա անունը պրոֆեսոր Սոս Սիսակյան էր, և Երևանի փողոցներից մեկում նրա ապրած շենքի վրա գտնվում է նրա հուշատախալը:

Վիզեն Խաչատուրյան

«Այս տողերը կարդացող յուրաքանչյուր ընթերցողի կպատվիրեմ, որ ինքն իրեն հաճախ հարցնի, թե Աստվածաշունչն ի՞նչ նշանակություն ունի իր համար: Արդյո՞ք այն Աստվածաշունչ է, որտեղ բարոյական լավ նորմերից և առողջ խորհուրդներից բացի բան չի գտել, թե՞ այն մի գիրք է, որում գտել է Քրիստոսին: Արդյո՞ք այն մի Աստվածաշունչ է, որտեղ Քրիստոսն է ամենը ամենի մեջ: Եթե ոչ, հստակ ասեմ ձեզ՝ մինչ օրս ծեր Աստվածաշունչը շատ քիչ նշանակություն է ունեցել ձեզ համար: Դուք նման եք այն մարդուն, ով ուսումնասիրում է արեգակնային համակարգը և իր ուսումնասիրության մեջ բաց է թողնում արևի ուսումնասիրությունը, որ բոլորի կենտրոնն է: Զարմանալի չեմ, որ ձեզ համար Աստվածաշունչը ծանձրալի գիրք է»:

Զ. Ս. Ռայլ

Հույս՝ անհույսների համար

(Մարկոս 5.21-34)

Եթեսէ հայտնվե՞լ ես անհույսության վիճակում: Եթե նոյնիսկ աղքատ, հիվանդ կամ միայնակ չես, հավանաբար կյանքիդ ինչ-որ պահի հուսահատության զգացում ես ունեցել:

Սողոմոն թագավորն աշխարհի ամենահարուստ և իմաստուն մարդկանցից էր: Նա միշտ շրջապատված էր մարդկանցով, այդուհանդերձ, մենք կարդում ենք նրա անհույսության մասին.

«Եվ ես ատեցի կյանքը, որովհետև զգվելի էին ինձ համար արեգակի տակ եղած գործերը, որովհետև ամենը ունայն է և քամու աշխատանք... Եվ ես հետ դարձա, որ սրտիս հույսը կտրեմ արեգակի տակ աշխատած բոլոր աշխատանքից» (Ժող. 2:17, 20):

Անհույսությունը ներկայիս իմանական խնդիրներից է: Սովորաբար այն ընտանեկան կամ անձնական խնդիրների, աշխարհի քաղաքական, շրջակա միջավայրի և տնտեսական իրավիճակների ու հանցանքի արդյունք է: Ամենուրեք կորչում են իշխանություններն ու մարդիկ: Նրանք անօգնական են. սպասում են, որ ինչ-որ առաջնորդ կամ խումբ որևէ բան կանի:

Չատերը կասեն, որ այլևս հույս չունեն: Անհույսությունը վարակիչ հիվանդության նման է, եթե այն չես կանխարգելում ու վերափոխում, այն տարածվում է շուրջբոլորը:

Բազմաթիվ մարդիկ կորցրել են ապրելու ցանկությունը: Ի՞նչն է պատճառը: Չատ տարբեր պատճառներ կան, բայց Աստվածաշունչը մատնացույց է անում անաստվածությունն ու անհնազանդությունը: Պողոս առաքյալը Եփեսոսի քրիստոնյաներին գրում է.

«Հիշեցե՛ք, որ այն ժամանակ առանց Քրիստոսի էիք... հույս չունեիք և անաստված էիք աշխարհում...» (Եփես. 2:12):

Աստծո նախազգուշացումը բարձրածայն է ու հստակ.

«Բայց եթե քո Եհովա Աստծո ձայնը չլսես և չպահես ու չանես նրա

բոլոր պատվիրանները և կանոնները, որոնք ես այսօր քեզ պատվիրում եմ, այն ժամանակ այս ամեն անեծքները քեզ վրա կզան և քեզ կհասնեն» (Բ Օր. 28:15):

«Եվ կյանքը քո առջև կախման մեջ կլինի, և գիշեր-ցերեկ կվախենաս ու կյանքում ապահով չես լինի: Առավոտը կասես. «Երանի թե իրիկուն լիներ», և իրիկունը կասես. «Երանի թե առավոտ լիներ», սրտիդ ահուղողից և աշքերիդ տեսած բաներից» (Բ Օր. 28:66-67):

Այս հատվածը ճշգրտությամբ նկարագրում է ներկայիս մարդկանց վիճակը, այնպես չե՞՞: Կա՞ արդյոք ելք անհուսությունից: Այո՛, Աստված խոստացել է, որ՝

«այս բոլոր օրինությունները քեզ վրա կհասնեն, եթե քո Եհովա Աստծո ձայնը լսես» (Բ Օր. 28:2):

Հիսուսը նույնապես խոստացել է.

«Եվ տոնի վերջին մեծ օրը Հիսուսը կանգնած էր և աղաղակեց. «Եթե մեկը ծարավ է, քող Ինձ մոտ գա և խմի: Ով ինձ հավատա, ինչպես Գիրքն է ասում, նրա որովայնից կենդանի ջրի գետեր պիտի բխեն» (Հովհ. 7:37-38):

Հիսուսը կյանքի ջուրն է, միակ հույսը, շատերը չեն հասկանում կան հավատում Նրան: Բայց Նրան հավատացողները հույս և թժշկություն, խաղաղություն են գտնում: Վառ օրինակն այն կինն է, որին Հիսուսը թժշկեց (տես Մարկ. 5-րդ գլուխ): Կինը հավատով դիպավ Հիսուսին, ոչ թե մյուսների նման կանգնեց Նրա կողքին: Այդ հպումը վերափոխեց նրա կյանքը: Ի վերջո՞ նա չկարողացավ իր այդ փոփոխությունը գաղտնի պահել: Քրիստոսին հանդիպելուց հետո անհետացավ այդ կնոջ անհուսությունը. քոնն էլ կարող է անհետանալ: Հիսուսը թերևս չփոխի քո իրավիճակը, բայց կփոխի և կրժշկի քեզ:

Վեր. Հովսեփ Հովսեփյան

Մահից հետո

Պատերազմի ժամանակ մի երիտասարդ զինվորագրվեց և պետք է պատերազմի գնար: Հրաժեշտի պահին մայրը Նոր Կտականան դրեց որդու ձեռքի մեջ և, արցունքներն ու աղոքքներն իրար խառնած՝ ասաց՝ գնաս բարով:

Վշտահար մայրը կրկին պատվիրեց, նաև խնդրեց, որ այդ փոքր գիրքն ամեն օր կարդա և դրա պատվերներին հնագանդվի: Ավելաց- դեց նաև այս խոսքը՝ թե՛ տուն վերադառնա, թե՛ պատերազմի դաշ- տում մեռնի, ամեն բան անշուշտ լավ կլինի, եթե այդ փոքր գրքի լույ- սին հետևի և պատվերներին հնագանդվի:

Երիտասարդը տնից հեռանալուց հետո բազմաթիվ պատերազմ- ների մասնակցեց՝ ոչ մի օր չկարդալով իր Նոր Կտակարանը: Սի օր ամրող բանակը պատրաստվում էր ամենասուկալի հարձակմանը, և հրամանատարը հրահանգներ տվեց զինվորներին՝ ասելով.

- Հիմա զորացե՛ք և քաջասի՞րտ եղեք: Ձեզանից շատերը չեն վերա- դառնալու: Սակայն մինչև վերջ հավատարին եղեք ձեր պարտակա- նությանը:

Այս երիտասարդի դեմքը մեռելի դեմքի պես դեղնած էր, և նրա ըն- կերները ծաղրում էին նրան՝ վախեցած երևալու համար: Նրանք այսպես էին ասում.

- Այս անգամ քեզ բռնելու են, ո՞վ տղա: Դու մահից վախենում ես, այնպես չէ՞:

Սա լսելով՝ նա իր Նոր Կտակարանը հանեց և ասաց.

- Երբ տնից դուրս էի գալիս, մայրս պատվիրեց, որ սա կարդամ ամեն օր, ես էլ այդպես անել որոշեցի և այդպես անել խոստացա: Սա- կայն դեռ ոչ մի անգամ չեմ բացել այն: Եթե Նրա լույսին և պատ- վերներին հետևեմ, ամեն բան լավ կլինի: Սակայն Նրա լույսը և պատվերները չիտեմ, քանի որ դեռ չեմ կարդացել Գիրքը: Հիմա պատերազմի եմ գնում այն սոսկալի մտածմունքով, որ միզուցե ողջ

շվերադառնամ: Ո՞չ, բարեկամնե՞ր, մահից չէ, որ վախենում եմ:

Սի քիչ դադար տվեց և խորապես հուզված սրտով բացականչեց.

- Ո՞վ իմ Աստված, մահից հետո ի՞նչ է լինելու ինձ հետ՝ ես դրանից եմ վախենում, քանի որ դրա համար որևէ պատրաստություն չունեմ:

Սա ճիշտ չէ: Ամեն մարդ գիտի, որ մահից հետո անվախճան և հավիտենական կյանք կա: Գերեզմանը մեր գոյության վախճանը չէ, հապա դրու է, որն անվերջ կյանքի է առաջնորդում: Թեև մահը զար-հուրելի է, սակայն ոչինչ է երկրորդ մահի համեմատ:

Ընթերցո՞ղ, դու պատրա՞ստ ես այդ կյանքի համար: Միայն Հի-սուսն է դրուք, որ մահից հետո հավիտենական ուրախության կտա-նի քեզ: Դու գտե՞լ ես Նրան: Նա կանչում է քեզ և սպասում: Դու եր-բեք ապահով չես, ոչ էլ կարող ես ապահով լինել, եթե հենց այսօր չապաշխարես:

Քաղված՝ «Ընտիր ժողովածու հոգևոր
պատմությունների» գրքից

Խաղաղություն

Ժամանակին մի թագավոր խոստացավ մեծ մրցանակ տալ այն նկարչին, որը կկարողանա լավագույն կերպով պատկերել խա-ղաղությունը: Բազմաթիվ արվեստագետներ մասնակցեցին մրցույ-թին: Սակայն թագավորը միայն երկու պաստառ հավանեց և պետք է դրանցից մեկն ընտրեր:

Նկարներից մեկի վրա պատկերված էր հսկայական լեռներով շըր-ջապատված մի հանդարտ լիճ, որը խաղաղություն էր արտացոլում: Վերևում կապույտ երկինքն էր՝ ճերմակ բրդի նման ամպերով: Այս նկարը տեսնողները մտածեցին, որ հենց սա է խաղաղությունը պատ-կերող կատարյալ տեսարանը:

Մյուս պաստառի վրա պատկերված էին սեգ լեռներ, սակայն դրանք

կոպիտ էին և խոպան: Վերում մռայլ երկինքն էր, որտեղից անձրև էր տեղում, և փայլատակում էր կայծակը: Լեռների լանջից փրփրող ջրվեժ էր իջնում: Սա բացարձակապես խաղաղություն չէր պատկերում: Սակայն երբ բազավորը դրան նայեց, մի փոքր բուփ տեսավ ջրվեժի հետևում, որ աճել էր ժայռերից մեկի խոռոչից: Այս մացառում մայր բռչունը բռյն էր շինել և ջրի ուժզին հորձանքի մեջտեղում անհոգ և ուրախ նստել էր իր ծագուկների հետ:

Թագավորը երկրորդ պաստառն ընտրեց՝ բացատրելով պատճառը. «Խաղաղություն չի նշանակում վայր, որտեղ չկա աղմուկ, նեղություն և դաժան աշխատանք: Իրական խաղաղությունը ներքուստ հանդարտ մնալն է այդ բոլորի մեջ լինելով: Սա է խաղաղության խական իմաստը»:

Սիրելի՝ ընթերցող բարեկամ, արդյոք քո խաղաղությունը ներքի՞ն, թե՞ արտաքին պարագաներից է կախված: Հիսուսն է Խաղաղության Իշխանը: Երբ Նա է քո Տերն ու Փրկիչը, դու միշտ հանդարտ և խաղաղ ես լինում ու չես ազդվում շուրջ տիրող դժվարություններից, ծախորդություններից, հիվանդություններից կամ փորձանքներից:

«Ոչ մի բանի մասին մի՛ մտահոգվեք, այլ թող ամեն բանում աղոթքով, աղաչանքով և զոհությամբ՝ ձեր խնդրանքները հայտնի լինեն Աստծուն: Եվ Աստծո խաղաղությունը, որ ամեն հասկացողությունից վեր է, պիտի պահի ձեր սրտերն ու մտքերը Քրիստոս Հիսուսով» (Փիլ. 4:6-7):

Քաղված՝ «Ավետարեր ձիթենին» գրքից

«Վերջապես, եղբայրներ, ինչ որ ճշմարիտ է, ինչ որ հարգանքի արժանի է, ինչ որ արդար է, ինչ որ մաքուր է, ինչ որ գեղեցիկ է, ինչ որ բարի համբավ ունի, ինչ առաքինություն և ինչ գովելի բան որ կա, դրանց մասին նտածեցնեք: Ինչ սովորեցիք և ընդունեցիք, լսեցիք ու իմ մեջ տեսաք, այն արեք. և խաղաղության Աստվածը ձեզ հետ պիտի լինի» (Փիլ. 4:8-9):

Մեր, խնդություն, խաղաղություն

Գաղատացիներին 5:22-23

Պողոս առաքյալը գրում է Գաղատիայի եկեղեցուն նրանց մարմնավոր գործերի, նախանձությունների, կոհվների, հակառակությունների, երկպառակությունների, բաժանումների մասին, ապա ասում. «Բայց Հոգու պտուղն այս է...»: Ինչպե՞ս կարող է եկեղեցուն մարմնավոր գործեր լինել: Մի՞թե նրանք հավատացյալներ՝ Աստծո զավակներ չեն: Եթե Աստծո Խոսքը սերտենք, կտեսնենք, որ եթե Աստված նայում է մարդկանց, տեսնում է միայն մեղավորին և փորկվածին, հավատացյալների մարմինը և մեղավորների խումբը: Նա ուրիշ բաների չի նայում: Իսկ եթե սերտենք Նոր Կտակարանը, հատկապես Հռոմեացիներին թուղթը, կտեսնենք, որ մարմնավոր հավատացյալներ կան, որոնց հաշիվները, հարաբերությունը մարմնավոր սկզբունքների վրա է հիմնված: Նրանք փրկված են, բայց դեռ Սուրբ Հոգու լիությունը չունեն: Նրա կամքն ու ապրելակերպը Սուրբ Հոգով չեն կառավարվում: Եթե եկեղեցում կոհվներ, բաժանումներ կան, այդ եկեղեցին մարմնավոր հավատացյալներով լի է, բայց եթե Հոգին տիրում է մարդու սրտին, արդյունքը Սուրբ Հոգու պտուղն է լինում, և դա արտահայտվում է ինը հատկանիշներով: Աստվածաբաններն այս ինը հատկանիշները երեք մասի են բաժանել: Առաջին երեքը առընչվում են Աստծո հետ մեր ունեցած հարաբերությանը, մյուս երեքը՝ իդար հետ ունեցած մեր հարաբերությանը, իսկ վերջին երեքը՝ անձամբ հավատացյալն: Այսօրվա նյութը շեշտելու է առաջին երեք հատկանիշները:

Հոգու պտուղը սերը, ուրախությունը և խաղաղությունն է: Սրանք մեզ տրվում են Աստծոց, եթե մեր հարաբերությունը մտերմանում է Նրա հետ և ապրում ենք Նրա Հոգով: Ապրում ենք այնպիսի դարում, որտեղ սկրո մասին շատ է խոսվում, սակայն աշխարհը սկրո պակասից տառապում է: Ընտանիքներում սեր չկա, որովհետև Աստվածներկա չէ, ուստի բաժանումներ, քայլայումներ են պատահում: Առաքյալը խոսում է անձնազոհ սկրո մասին, ոչ քե անձնակենտրոն.

դա ցանկության սերը չէ: «Աստված այնպես սիրեց աշխարհը, որ Իր Սիածին Որդուն տվեց...»: Այսօր մարդկային սիրո շարժանիքը վերցնելն է, դիմացինի պատիվը, կարողությունները, կամքը, իրավունքները կողոպտելն է, և այս բոլորը՝ սիրո անվան տակ: Սակայն իսկական քրիստոնյան սեր է ցույց տալիս հարևանին, նրան, ով նոր է սկսել եկեղեցի հաճախել, և սա անում է առանց ակնկալիքի, որովհետև Աստված դնում Իր սերը քրիստոնյայի սրտի մեջ: Աստված Իր զավակներին սիրում է, ինչպես ծնողը զավակին, նույնիսկ եթե նա մոլորվի ու անառակ դառնա:

Պատմում են, թե մի բանտարկյալ տարիներ անց ազատվում է բանտից և շոգեկառքով տուն գնում: Շանապարհին անհանգիստ է երևում և անդադար պատուհանից դուրս է նայում: Կողը նստած ճամփորդը նկատում է նրա խոռված վիճակը ու հարցնում պատճառը: Բանտարկյալը պատմում է, թե ինչպես է երկար տարիներ բանտում անցկացրել, ասում է, որ ծերացած հայր, մայր ունի, որոնց աշքերը տկար են ու ինքնուրույն չեն կարողանում գրել իրեն, որում չունեին, որ այցելեին իրեն, և նույնիսկ զգիտեն՝ ինքը ո՞ղջ է, թե՞ մեռած:

Երկու շարաք առաջ բանտարկյալն իր ծնողներին նամակ էր գրել: Նրանց տունը երկարուղու դիմաց էր, ուստի նամակում ասել էր, որ եթե տակավին ողջ են, սիրում են իրեն ու չեն ամաչում իրենց որդու բանտարկությունից, եթե ուզում են, որ տուն վերադառնա, ապա թող սպիտակ ժապավեն կապեն բակում գտնվող ծառի կոճղին, որպեսզի շոգեկառքն անցնելու ժամանակ տեսնի՝ ծառի վրա սպիտակ ժապավեն կա⁹, և լինելու դեպքում կայարանում իջնի ու տուն զա: Իսկ եթե չտեսնի, կհասկանա, որ իրեն չեն ուզում տեսնել, ուստի կշարունակի ճանապարհ՝ հաշտվելով այն զաղափարի հետ, որ այլևս հայր ու մայր չունի: Այս պատճառով մտահոգված էր և նայում էր պատուհանից՝ աչքերով փնտրելով սպիտակ ժապավենը: Կողը նստած ճամփորդը հանդարտեցրեց նրան՝ ասելով. «Դու նստիր, իսկ ես քո փոխարեն կնայեմ և երբ մոտենանք, թեզ կհայտնեմ»: Քաղաքին մոտենալուն պես ճանփորդը պատուհանից տեսավ ծառը և բացականչելով ասաց.

- Ոչ միայն մեկ ժապավեն կա, այլ ամբողջ ծառը ծածկված է սպիտակ ժապավեններով:

Բանտարկյալն ուրախությամբ իր տուն գնաց: Հոգու սերը այսպիսի սեր է, թեև արժանի չենք: Երբ Սուրբ Հոգու սերը ունենք մեր մեջ, կարող ենք սիրել ուրիշներին, որոնք արժանի չեն սիրո:

Երբ սեր կա, խնդրություն և ուրախություն էլ կա: Արդյոք այսօր մարդիկ աշխարհի վրա երջանի՞կ են: Երբ մեր նախահայրերի մասին եմ մտածում, հիշում եմ, որ նրանք մեր այսօրվա առատությունը, հանգստությունը և շոայլությունը չունեին, նրանք իրենց ընտանիքի անդամներով և պարագաներով մեկտեղ քով էին բավարարվում և գոհունակ և ուրախ կյանք ապրում: Այսօր մարդիկ ուրախություն են փնտրում և դժբախտաբար ուզում են իրենց ներքին դատարկությունը արտաքին ուրախությամբ լցնել: Արդյոք մենք ունենք ներքին հագեցում, ուրա՞ն ենք, որ Տիրոջն ենք պատկանում, որովհետև Նա մերն է և մենք՝ Իրենք: Իսկական ուրախությունը միայն Քրիստոսին ճանաչելուց և Նրա պատվիրանները պահելուց է առաջանում: Երբ Հիսուսի աշակերտները գնացին Ավետարանը քարոզելու, ուրախությամբ վերադարձան՝ ասելով, որ չար ոգիները հնագանդվում են իրենց: Հիսուսն ասաց. «Մի՛ ուրախացեք նրանով, որ ոգիները ձեզ հնագանդվում են. այլ ուրախացե՛ք, որ ձեր անունները գրված են երկրներում»: Դա է ամենամեծ ուրախության արիքը: Աստծո հետ հաղորդակցվելով և մտերմանալով՝ հավատացյալն ունենում է ներքին ուրախություն. վախը և մտահոգությունը փարատվում են, որովհետև նա իրեն ապահով է զգում Աստծո ձեռքում: Սուրբ Հոգով լի կյանքը մեզ տալիս է այն ուրախությունը, որ աշխարհի պայմաններն ու հանգամանքները մեզանից չեն կարող խլել:

Երրորդ հատկանիշը խաղաղությունն է: Արդյոք աշխարհում խաղաղություն կա՞: Միավորված ազգերի կազմակերպությունը խաղաղություն բերելու համար է հիմնվել: Տեսե՞լ եք այդ կազմակերպության հսկայական նկարը, որի վրա պատկերված է դուրս կանգնած Հիսուսը, որ թակում է դուռը՝ ներս մտնելու համար: Նկարի նշանակությունն այն է, որ Հիսուսին դուրս են հանել և առանց Նրա փորձում են խաղաղություն բերել աշխարհին: Մի՞թե այս վիճակը մեզանից շատերի վիճակը չէ: Խաղաղություն ենք փնտրում ու չենք փնտրում խաղաղություն տվողին: Առաջալի ասում է. «Հետևաբար հավատով արդարացած լինելով, խաղաղություն ունենք Աստծո

հետ»: Խսկական խաղաղությունը, որին կարոտում ենք, Աստծո տրված խաղաղությունն է: Այն մարդը, ով Աստծո հետ խաղաղություն չունի, իր անձի հետ խաղաղություն չունի: Եվ եթե մեկն իր անձի հետ խաղաղություն չունի, ուրիշի հետ խաղաղություն չունի: Առաքյալն ասում է, որ Աստծո խաղաղությունն ամեն մտքից վեր է: Նա քո Հայրն է, դու Նրա օպավակն ես. Նա է Իր խաղաղությունը սրտիդ մեջ դնողը: Արդյոք կարո՞ղ ենք հասկանալ, թե ինչ է այդ խաղաղությունը: Որքա՞ն մեծ աստվածային պարգևն է ներքուստ խաղաղ ապրելը այս խոռված ու շփորված աշխարհում: Խոսքս բնավորությամբ հանդարտ եղողների մասին չէ, այլ Աստծո տված խաղաղության մասին է, եթե Աստծո Հոգին ապրում է քո մեջ, կյանքի դժվար պարագաները չեն վրդրվում քեզ: Այո՛, հոգիդ ալեկոծվում է, ազդվում ես, քանի որ զգացումների ունես, բայց Նրա Հոգին ավելի զրավոր է և տիրում է քո զգացումներիդ վրա՝ հանդարտեցնելով քեզ, ուստի կառողանում ես ասել. «Տերը տվեց, Տերը վերցրեց, օրինյալ լինի Տիրոց անունը»: Եթե Տիրոցը հանձնենք ամեն քան, Նա լավագույնը կանի: Խսկական և ներքին խաղաղությունը Տիրոջից է գալիս:

Վեր. Հապիա Ալաճաճի
Քաղված՝ «Հատընտիր հոգնոր պատգամներ» գրքից

Հիջող հավատացյալը

Պոկտ. Հոփքինսը՝ նշանավոր քարոզիչը ու աստվածաբանը, ցավոր սրտի, շատ ջղային անձնավորություն էր: Մի փաստաբան քենակալ ուներ, որ անհավատ էր և հակաքրիստոնյա: Միշտ ասում էր իր ընտանիքին, թե Հոփքինսն իրենից ավելի լավը չէ: Միակ տարբերությունն իր և դոկտ. Հոփքինսի միջև քրիստոնյա լինելը կամ չինելն է: Մի օր ասածը գործնական կերպով էր փաստելու: Երեկոյան քարոզիչն իր անհավատ քենակալի տուն եկավ՝ մի շարք հարցեր հարթելու, որոնք երկուսին էլ հետաքրքրում էին: Եթե խոսակցությունն ավարտվեց, հյուրատենյալ անցան՝ ընտանիքով ընկերային ժամանակ անցկացնելու: Փաստաբանն իր լարած ծուղակի մասին էր մը-

տածում: Որոշ ժամանակ ամեն բան լավ ընթացավ: Սիրո մքնութեառում ազգականները հաղորդակցվում էին իրար հետ: Հոփքինսը տեղյակ չէր անհավատ քենակալի չար ծրագրերից: Փաստաբանն անմեղորեն խոսակցության ուրիշ նյութ բացեց: Որոշ բաններ ասաց, որ բոլորովին հակառակ էին քարոզչի մտածելակերպին: Խոսակցությունը վիճարանության վերածվեց, և գլուխները տաքացան: Փաստաբանը սկսեց զրպարտել քարոզչին՝ նվաստացնելով վերջինիս պատիվը: Միջամտելով՝ կանայք չկարողացան վիճարանությունը հանդարտեցնել: Հոփքինսը չսպառեց իր նյարդերը և սկսեց բղավել: Քիչ անց գլխարկը վերցրեց և, առանց «բարի գիշեր» ասելու՝ դրիս եկավ: «Կուրք հետևից այնպես ուժգին փակեց, որ տունը ցնցվեց: Անհավատն իր նպատակին հասավ: Հաղթական նայվածք նետեց իր ընտանիքին ու ասաց.

- Հիմա հավատացի՞ք, որ որևէ տարբերություն չկա երկուսին միջև: Ես չզηայնացա, բայց նա զηայնացավ: Ես չգոռացի, բայց նա գոռաց:

Այդ գիշեր դոկտ. Հոփքինսը չկարողացավ քննել: Գիշերն անցկացրեց աղոթքով ու խոստովանությամբ: Առավոտյան քենակալի տուն գնաց, ընտանիքը հավաքեց ու արցունքներով խոստովանեց նախորդ գիշերվա բարկությունը: Որևէ բան չիշեց ասված զրպարտությունների մասին: Չիշեց, որ քենակալն իր անտեղի խոսքերով գրգռել էր ու պատճառ էր դարձել իր զηայնանալուն: Երբ քարոզիչը գնաց, անհավատն ինքնիրեն ասաց. «Քենակալս մի բան ունի, որ ես չունեմ, և այն աստվածային է»: Սուրբ Հոգին փաստաբանին համոզեց, փշրեց, ու նա ապաշխարեց: Որոշ ժամանակ անց հոգևոր գործի կոչում ստացավ ու նշանավոր քարոզիչ դարձավ:

Երեսուն տարի անց մի առիթով դոկտ. Հոփքինսը հայտարարեց, որ այն օրից Աստծո շնորհքով որևէ բան չէր կարողացել իր նյարդերը գրգռել: Զηային հավատացյալները թող օրինակ վերցնեն այս քարոզչից:

Զաղված՝ «Օրինաբեր նոնենին» գրքից